

DE POSTRYDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Het abbonement is bepaald op 7 fr. binnen de stad, 8 fr. buiten de stad.
Een blad afzonderlyk, 20 centiem.
De aankondigingen, per drukregel, 15 centiem.
De reklaamen, per drukregel 25 centiem.

De Postryder verscheint s' dingsdags, s' dondersdags en zaterdags.
Men schryft in te Tongeren by M. COLLEE, boekdrukker uitgever van dit blad, groote markt, 90, en by alle postdirecteurs.

Alle toezending van brieven, annoucen, geld, enz., moet gefrankeerd zyn.

TONGEREN, DEN 22 JULY.

Het tweegevecht tusschen de III. Chazal en Delaet.

Verleden woensdag was gansch Brussel in rep en roer. Van 's morgens acht uren begonnen de heeren on juffortjes de straten af te trekken en het Hooge-hof van kassatie in te nemen; zy telden immers, byzonderlyk de brusselsche juffers, daer eenige aengename stonden over te brengen en hunne zenuwen eens voor goed te laten trillen. En inderdaed, wanneer men alle die buitengewone voorbereidsels des Hof's, die ontelbare menigte advokaten en officiers, en byzonderlyk die schrikverwekkende rode tenue van de regters aenschouwde, dan moest er wezentlyk iets hartroerands gaen plaets grypen en men achtte gelukkig diegene welke er voorzien zaten van een goed eau de-Cologne fleschje...

Wat was er dan gaende ? O ! eene verschrikkelijcke zaak !

Over eenigen tyd hadden de III. Chazal, minister van oorlog, en Delaet, volksvertegenwoordiger van Antwerpen, malkaer in de Kamers zoo wat blauw en grauw verweten, en in plaets van op zyn vlaemsch te zeggen : Ik vraag verschooning Mynheer... had minister Chazal zoo iets geantwoord in het fransch *gelyk vous en avez...* hetgeen hy vroeger van minister Frère geleerd had. Mynheer Delaet, die in zyne hoedanigheid van Antwerpschen bakker gelyk by zich heet, wel verdraegt dat er soms een zak tarwebloem op zyne teenen drukke, was niet van zyn dezelve laten te vertrappen door eenen franschen bot en riep zynen tegenstrever toe : dat zult gy my betalen... Zy gingen dan vechten om te zien wie hunner gelyk had, en het zy dat de ribben van Monsieur Chazal een weinig te hard waren ofwel dat Mynheer Delaet niet sterk genoeg geschoten had, de kogel maakte eene schamscheut en... de eer was voldaan.

Ja, maer een politie-man had dat spelken afgeloerd, er werd een proces verbael tegen de twee vechters gemaakt, en nu stonden zy daer verleden woensdag gelyk twee schedecussen voor het tribunael.

Het had noghans draed gekost om dat affairke zoo ver te brengen, want ziet liever eens hier :

1° Omtrent honderd volksvertegenwoordigers hebben in de Kamers gedurende drie dagen geredekaveld om te zien of men eenen minister en eenen volksvertegenwoordiger wel kan voor het tribunael trekken, dat maakt voor het land eene onkoste van 6,500 frs.

2° En in geval van ja, voor welk tribunael zouden zy uitgedaegd worden ? Nog twee dagen werkens, item 4,200 frs.

3° En gelyk dit misschien nog al eens zou

kunnen voorvallen in ons leven, hebben die Heeren volksvertegenwoordigers eene schoone wet gemaakt tegen de toekomstige ministers-vechters. Nog zes dagen arbeidens, item 12,600 frs.

Maekt te samen frs. 23,100...
Nu dan die twee vechters, stonden daer voor het tribunael en werden verwezen, M. Delaet tot dry maanden gevangenis en 500 frs. boete. M. baron Chazal, minister van oorlog, tot 2 maanden *kat* en 200 frs. boete.

Het is waer de regters mogen of kunnen de wet niet veranderen, maer zou het niet beter geweest zyn voor den eersten keer, van die Heeren vry te spreken van gevangenis en boete en hun slechts te verplichten die frs. 23,100 te betalen welke zy door hunne ongemanierdheid den burger en den boer aen de broek gezet hebben ? Zulk vonnis zou tot gevolg gehad hebben : 1° den vechtlust te bedrienen van de toekomstige Chazals en Delaets.

2° Het duerbaer geld van het land zoo lichtzinnig niet te verkwissen door onnutte redekavelingen.

3° Ons landje niet ten spot te stellen by andere natien.

4° De Kamers der volksvertegenwoordigers niet gelyk te maken aen eene boeren herberg.

Doch wat gedaen is, is gedaen. Burger en boer zullen volgens gewoonte de scherven betalen.

Harrewar in de Kamers.

Ziedaer reeds drie weken dat de III. Volksvertegenwoordigers zich tot zweetens toe bezig houden en malkaer in het hair vliegen om eene wet te maken over de *bedriegerigen in de kiezingen*, en zy kunnen maer niet overeen geraken ! Wat de eene voorstelt als kern van voorzigtigheid, beschouwt de andere juist als besten middel van bedrog en zoo blyven zy aen 't prullen. Noghans er moet een einde aen komen, want dat te Brussel zitten van die Heeren kost te veel geld aen het land.... en de oogst is zoo mislukt ! Terwyl de *bedriegerigen* duizendvoudig zyn, gelyk die Heeren zeggen, mag men wel veronderstellen dat zy spreken door *persoonlyke ondervinding*, en in dit geval is de middel om ze in het vervolg voor te komen zeer *eenvoudig* : dat elk hunner, d'eene na d'andere, op het gestoelte klimme ; en daer, de hand op de conscientie eene generale biecht spreke over *alle de bedrogen* waeraen hy pligtig geweest is, er een groot leedwezen over toone, en byzonderlyk belove van *voortuen* er zich niet meer pligtig aen te maken. Indien hy zyn woord houdt, is alles uitgemaakt.

klaps en haer hoofd zonk ingtelocs op zyne borst

— Ah ! gy hebt my herkend, Judith ! oh ! ik voel my thans reeds zoo gelukkig Ja, lieve, ik ben het — uw Claudio die sinds twee jaren uwe schreden overal gevolgd heeft, die u bemint, meer dan de engelen elkaer beminnen, die voortaan slechts door den dood van u gescheiden kan worden !...

— Zwyg, Claudio ! zwyg !... maer zeg my, waer ben ik hier waer hebt gy my vervoerd ?

— Uit de handen van het razend grauw heb ik u gerukt, lieve ! zonder myne aankomst had men u gesteengd ; gy waert een kind des doods geweest. De hemel heeft my tot uw redder verkozen — en nu — nu zyt gy buiten Roomen.

— God ! het is waer — ik herinner my alles. O heb dank ! heb dank ! dat de God myner vaderen u die schoone daed vergelde ! — maer, maer geleid my toch terug in de armen myner ouders !...

— Eilaes ! dit is onmogelyk ! — stamelde Claudio, treurig het hoofd bukkende.

— Onmogelyk, Claudio !... onmogelyk !... en wat helet zulks !

— Nooit kan ik Roomen meer binnan treden, Judith. Myn hoofd zou het geregt toebehooren. Om u levendig uit de handen uwer beulen te rukken, zyn dry slagtoffers onder mynen dolk gevallen !...

— Oogelukkige ! wat hebt gy gedaen ! — gilde zy.

— Mogelyk dry moorden uit liefde tot u — om u te redden, Judith — doch het is geschied,

De hagelstom.

Van alle zyden ontvangen wy bedroevende mededeelingen over de verwoestingen welke het onwedder van verleden maendag veroorzaekt heeft. Het tempeest heeft zich over een groot gedeelte van België uitgestrekt. Doch het is moeijelyk te gelooven dat hetzelfde elders vreeslyker dan in Tongeren kan gewoed hebben.

Een stormwind die meer dan 600 boomen in en rond de stad ontworteld of gebroken heeft, hagelsteenen zoo dik als henne eijeren, het alles vergezeld van bliksem en donderslagen, ziedaer het spektakel dat onze stad van 7 uren tot middernacht heeft bygewoond.

Doch wy moeten zeggen dat in de stad de schade zich bepaelt met een aental verbryzelde ruiten, terwyl in de buitengemeentens de oogst grootendeels vernield is. Te Herderen, te Riepmst, te Lanaken, te Vlytingen, te Veldwezelt, doch vooral te Millen zyn de te velde staende vruchten om zoo te zeggen geheel vernietigt. Uit Millen schryft men onder anderen dat de hagelsteenen den oogst van tarwe meer dan de helft op het veld verslagen hebben. De haver en de boonen zyn geheel verpletterd, de spelt welkers strooi moest dienen tot kostwinning der arme lieden om er *tressen* van te vlechten is geheel vernietigt, de caroten hebben de bladers afgeslagen, de aerdpappels de ranken verbryzeld, de appelen, peeren, noten zyn van de boomen afgeslagen, de pannen op de daken verbryzeld, de vensters aen stukken, zoo dat een gedeelte der gemeente in de grootste ellende is gedompeld.

Brandgeveer.

De dagbladeren hebben ons deze week op nieuw verlaeld dat op verschillende plaetsen brand ontstaen is door den bliksem Zoo als het gewoonlyk gaet, is men dezen keer weerom op de dorpen onnagtig geweest om het vernielend element te bestryden, omdat men geene middelen heeft om den bliksem af te weeren of om den brand te blusschen.

Het is droevig te moeten bekennen dat de eenvoudigste waerheden dikwyls diegene zyn die men het meest moete heeft om onder het volk te verspreiden. Hoe dikwyls reeds hebben wy en anderen de aendacht der gemeente overheden niet geroepen op de noodzakelykheid van de buiten gemeentens te voorzien der noodige redmiddelen in geval van brand ? Is dan de oprigting van eenen donderscherm op eenen toren of op elk ander verheven gebouw eene zoo groote zaak om voor de uitgave achter uit te deinzen ? Op de gebouwen van het hospitaal van Tongeren heeft men verleden jaer vier donderschermen geplaatst volgens het stelsel van M. Glöener, professor by de hooge school van Luik. De vier donderschermen te zamen hebben gekost fr. 550, dat is fr. 157 het stuk. Zou er eene gemeente zyn die zulke uitgave niet zou willen doen om aen het gevaer van bliksem te ontsnappen ?

Nu is er nog wat anders. Ontstaet er brand in eene buitengemeente, dan kan men omtrent met zekerheid voorzegen dat het vuer slechts zal gebluscht worden wanneer er niets meer zal te verbranden zyn. Op weinig uitsonderingen na, bezitten de dorpen geene brandpompen, geene inrichting van pompiers, geene laken, ladders of brandtobben. Voegt daer by dat vele huizen met stroo gedekt zyn, dat de schuren en stallen met stroo, graen en andere brandstoffen gevuld zyn, en wy vragen u eens hoe men het wel zou aenleegen om het vuer in zulke omstandigheden te blusschen, zonder spoedige en wel ingerigte redmiddelen ?

Menigmaal reeds is de aendacht der gemeente besturen, zoo wel door de overheid als door de dagbladen, op dit punt geroepen geworden. Doch een klein getal gemeentens hebben aen dien oproep geantwoord. Wy wenschen dat diegene die tot heden verwaerloosd hebben van zich donderschermen en andere redmiddelen te voorzien, niet te laet door eene droevige ondervinding de grondheid onzer vermaningen leeren kennen.

Noodzakelykheid van de insectereetende vogelen en hunne eijeren te beschermen.

Onze wet op de jagt, ten jare 1845 uitgevaardigd, is de tweede welke in een beschaefd land verschynt en eene bescherming toekent aen de nuttige vogelen en aen hunne eijeren. Deze daedzaak is des te ervoller voor België, daer men destyds nog niet zoo stelliglyk ingelicht was over den aard der diensten welke de lieve luchtbewoonders bewyzen door de vernieling der myriaden van insecten, die zich op al de vruchten der aerde nederwerpen.

Indien wy hierop fier mogen wezen, moeten wy anderzys betreuren dat de nuttige wet niet altyd wordt uitgevoerd zooals het behoort. In zekere kantons rooft men steeds nesten en vangt men de wakkere medehelpers der landbouwers, en wel enkelyck om eene gril van den oogeblik te voldoen of uit eerbied voor de overlevering. Zeer dikwyls kunnen de agenten die met het oogt der uitvoering van de wet gelast zyn, zich aen de oude gewoonte niet onttrekken. Om zich daarvan te overtuigen, is het voldoende by zekere bosch- of veldwachters binnan te treden. Altyd ziet men er snoeren met vogeleijeren aen den schoorsteen hangen, en in de lente heele kooijen met allerlei vogelen. Persoonen die aen de jeugd ontzag moeten inboezemen, gaen nog verder : zekere onderwyzer, die eene verzameling van eijeren vormde, belaste zyne scholieren met hem al de nesten aen te schaffen die hen onder de hand vielen.

Wy bepalen ons niet tot het eischen eener stiptelyker uitvoering van de reglementen. Neen, de bescherming der vogelen moet in de zeden,

— O Dit is te veel !... Claudio ! Claudio !... ach ! ik smek u : bedaar ! ik bemint u immers ook ! — riep zy, weenend in zyne armen stortende.

— Engel ! — riep hy verrukt — o behooren wy dan voortaan elkaer toe, dat onze dagen, door de banden der heilige min gesnoerd, rustig beenvliegen ! slechts de dood zal ons van elkaer scheiden !...

— Claudio ! ik volg u overal ; uw God zal de myne en ik de uwe worden — en zy storte terug in Claudio's armen.

— Lieve Judith — sprak Claudio, eenige oogenblikken later, zynen blik in diene zynere beminde spiegelende — zoodra de schemering in het oosten daegt, trekken wy voort. Ginds vinden wy eenen priester om u tot een kind der Kerk te maken en 's hemels zegen over onze verbindtenis te roepen.

III. — DRY MAENDEN LATER.

In de onstreken van *Cirita Vecchia* en wel op eenen kleinen afstand van de zee, verhiel zich te midden van eenen prachtigen hof, welke zich als een aerdsche eden voordeed, een huise dat niet slecht aen eene visschers tulp geleek en, door zyne schilderachtige vormen en voordeelige ligging, zich onderscheide van al de wooningen die, op verscheidene mylen in het rond, zich aanboden. De prachtige en gloeiende morgenzon hersehiep, door haren gulden gloed, by voorkeur dit lustverblyf, als het ware, in een tooverpaleisje en eene kalmte, plechtig en vol harmony, beerschte er rondom. Zeker moest die

JUDITH DE ZINNELOOZE.

(Fervoly)

Allens onderging des meisjes lichaem eenige beweging. De jongeling ondersteunde haer hoofd met zynen arm, liet hetzelfde zachtkens tegen zyne borst zakken en volgde met angstige hoop al de uitdrukkingen van Judith's wezenstrekken.

— Lieve Judith, hoort gy my ? — vroeg hy tederlyk.

— Broeder !... Osias !... prevelde zy, terwyl hare halfgebroken oogen zich een weinig ontsloten.

— Judith ! — hernam de jongeling — zeg, hoort — ziet gy my niet ?...

— Osias ! — zuchtte zy met eene minder afgebroken stem.

— O Lieve, geef my dien naem toch niet — ik bid u ; ik mag uw broeder niet heeten !... vervorderde hy, eenen zoen op haren mond drukkende.

— Maer, zoo gy myn broeder niet zyt, wie zyt gy dan ? — hernam de teengere jodio en zy wierp op den jongeling eenen blik waer door zy poogde te raden wie tot haer sprak.

— Claudio ! u my minnaer !

— Het was als of dit woord haer eensklaps tot het bewustzyn terug riep en haer al hare krachten waderschonk. Met geweld rukte zy zich uit den arm die haer omknelde en bezag den roemein met strakken blik :

— God ! Claudio Marelli ! — kreet zy eens-